

Heby kommuns författningssaml

KOMMUNSTYRELSEN

ISSN 2000-043X

**HebyFS
2009:12**

Infördes i
författnings-
samlingen den
6 juli 2009

Riktlinjer för sponsring, reklamförsäljning och försäljningsverksamhet;

Kommunstyrelsen beslutade¹ den 30 juni 2009 om följande riktlinjer.

INLEDNING

Heby kommun är en demokratiskt styrd och huvudsakligen skattefinansierad organisation som utan vinstintressen eller andra sidointressen skall fullgöra vissa författningsevenliga uppgifter.

Att Heby kommuns verksamheter är skattefinansierade innebär ett särskilt ansvar. Pengarnas fördelning och användning skall beslutas i demokratisk ordning i Heby kommuns politiska organ. Kommuninvånarna skall kunna vara förvissade om att kommunens verksamheter i stort fungerar lika bra på lång och kort sikt och under samma villkor i hela området. Det innebär till exempel att inte någon verksamhet får vara beroende av utomstående finansiärer.

Kommuninvånarna skall kunna känna fullt förtroende för Heby kommuns verksamheter. Det får inte förekomma några aktiviteter som kan skapa minsta misstanke om att en verksamhet eller anställd skulle agera utifrån annat än sakliga, oberoende och neutrala grunder och motiv. Det innebär bland annat att inte någon verksamhet, förvaltning eller anställd i sin yrkesroll kan delta i reklam och ta ställning för ett företag, en viss produkt eller en tjänst. Generellt krävs stor försiktighet och noggranna överväganden när frågor om marknadsföring, reklam, sponsring och försäljning skall bedömas.

¹ Ks § 179/2009. PM, 22 juni 2009, U.2009.2043

DEFINITIONER

Marknadsföring gälla de åtgärder en producent vidtar för att få så många kunder som möjligt att köpa den produkt eller tjänst man har att sälja. Ett allt vanligare inslag i marknadsföring idag är att företag vill skaffa sig en positiv profil genom en koppling till någon seriös och behjärtansvärd verksamhet. Det kan till exempel handla om att ge en positiv bild av en produkt genom att i reklam och marknadsföring se till att produkten förknippas med till exempel kommunen. Den offentliga verksamhetens trovärdighet, professionalism och objektivitet får då fungera som garant för produktens förtjänster. Det kan också handla om att ge ett företag eller ett varumärke allmän goodwill och en seriös, ideell image genom att i marknadsföringen visa att man sponsrar någon behjärtansvärd verksamhet eller organisation. Den så kallade humansponsringen blir en allt vanligare marknadsföringsåtgärd.

Reklam är en av delarna i en marknadsföringsprocess. Reklamens syfte är att nå ut med ett budskap om en produkt eller tjänst så att så många som möjligt skall köpa den. Reklam utformas på säljarens villkor och ger den subjektiva, ofta starkt värderande, bild av produkten/tjänsten som säljaren själv vill förmedla. Reklamen utformas så att produkten/tjänsten skall uppmärksammas, väcka intresse och positiva känslor, upplevas som önskvärd och kännas igen i en köpsituation.

Sponsring också en marknadsföringsåtgärd med det yttersta målet att sälja ett företags produkter eller tjänster. Sponsringen skall ge det sponsrande företaget och dess produkter en positiv profil, goodwill. Sponsring innebär att ett företag stöder till exempel en verksamhet, ett projekt eller ett arrangemang med pengar, produkter eller tjänster mot en rimlig motprestation, till exempel ett omnämnande som just sponsor. Det ligger i sakens natur att sponsring alltid sker öppet. Om stödet inte följs av ett krav på motprestation som kan ge företaget en värdemässigt rimlig marknadsföringseffekt, betraktas det inte som sponsring, utan som en **ideell gåva**. Sponsorns kostnader för marknadsföring/sponsring är avdragsgilla, det är däremot inte kostnaden för gåvor. Annonsering i till exempel programblad, kataloger, på lagtröjor eller idrottsarenor är reklam/marknadsföring, inte sponsring.

Gåvor från företag, organisationer, kunder och brukare till anställda eller till Heby kommuns verksamheter kan, beroende på omständigheter och omfattning, ibland definieras som sponsring, ibland som donation och välgörenhet, ibland som en enkel gåva, ibland som representation, ibland som muta/otillbörlig belöning. Gränserna är flytande. Gåvor betraktas som sponsring om gåvan är förknippad med krav på en motprestation eller andra villkor som innebär att verksamheten skall medverka i givarens marknadsföring. En gåva, belöning eller förmån till en arbetstagarare/uppdragstagarare kan betraktas som otillbörlig (det vill säga som en muta) om den är förknippad med villkor, om den ges ”i lönnedom”, och/eller om gåvans ekonomiska värde inte är mycket blygsamt. Det kan räcka att gåvan sätter arbetstagararen i tacksamhetsskuld. I förarbetena till den gällande lagstiftningen om mutor och bestickning betonar man att gränserna är snävare och bedömningen särskilt sträng när det gäller gåvor/förmåner som tas emot av anställda och förtroendevalda inom den offentliga sektorn.

HEBY KOMMUN SOM SPONSOR

Heby kommuns förvaltningar och egna verksamheter skall och får inte bedriva sponsring. Skattemedel får enligt gällande lagar bara användas till av politiska

organ beslutade ändamål. Beslut om ett sponsringsåtagande från Heby kommun måste alltså fattas av ett politiskt organ. Det gäller till exempel även ideella organisationer som vill ha pengar i samband med en välgörenhetskampanj.

HEBY KOMMUN SOM MOTTAGARE AV SPONSRING

Som grund för dessa riktlinjer ligger de allmänna bestämmelser som omger kommunens verksamhet. Av 1 kap 9 § regeringsformen framgår bl.a. att nämnder och tjänstemän skall iaktta saklighet och opartiskhet i sin verksamhet samt 2 kap 1 § kommunallagen om kommunernas allmänna kompetensbestämmelse. Vid sponsringsverksamhet måste även lagreglerna om muta och bestickning beaktas.

Ett grundläggande synsätt i dessa regler är att alla sponsringsaktiviteter/motsvarande som berör någon del av verksamheten påverkar omvärldens syn på hela Heby kommun.

RIKTLINJER

Sponsring

Bidrag från sponsorer får inte stå i konflikt med Heby kommuns allmänna mål och verksamhet. Sponsorbidrag och försäljning av reklamplats får inte vara av sådan omfattning eller karaktär att verksamhetens bedrivande eller inriktning blir beroende av bidraget. Med detta avses att ett eventuellt sponsorsbidrag inte får vara avgörande för om en ordinarie verksamhet eller aktivitet skall genomföras. Heby kommun kan till exempel inte ta emot stöd från sponsorer till driften av någon verksamhet. Det är viktigt att sponsringen inte inkräktar på de politiska besluten om verksamhetens omfattning och inriktning. Sponsringsbidrag får således inte påverka eller ändra politiskt fattade beslut inom Heby kommuns verksamheter. Strukturförändringar och andra förändringar i verksamheten ska kunna genomföras oavsett eventuella engagemang från sponsorer.

När Heby kommun skall ta ställning till sponsringsstöd skall frågan bedömas utifrån utgångspunkterna i dessa riktlinjer. Följande frågor bör särskilt beaktas:

- Hamnar Heby kommun i en beroenderelation genom sponsringen?
- Hur påverkas Heby kommuns trovärdighet och integritet?
- Påverkas tredje part (brukare, besökare, anhöriga, allmänhet) negativt?
- Vilka marknadsföringseffekter kan företagen tänkas vilja få ut av sponsringen – idag och på lång sikt? Kan Heby kommun medverka i företagets marknadsföring under de förutsättningarna?

Om Heby kommun beslutar att ta emot sponsringsstöd gäller följande:

Sponsringen skall ske öppet och dokumenteras i ett skriftligt avtal, där sponsorns stöd och Heby kommuns motprestation preciseras till innehåll och varaktighet. I avtalet skall också anges hur sponsringsåtgärden kommer att användas/inte användas i sponsorns marknadsföring i övrigt. Sponsringen får inte utformas så att det kan finnas minsta misstanke om att en verksamhet eller anställd låter sig påverkas av eller är beroende av någon leverantör, entreprenör eller liknande. Heby kommuns verksamheter får inte låta sig sponsras av företag som bedriver verksamhet eller säljer produkter/tjänster som motverkar Heby kommuns mål och intentioner.

Reklamfinansiering

Reklam innebär att Heby kommun skaffar sig inkomster genom att låta företag hyra eller köpa vissa utrymmen som verksamheten äger för att sprida sina reklambudskap, till exempel tomtmark, byggnader, väggytor och andra lokalutrymmen, fordon, kläder, matbrickor, via annonser i olika former av trycksaker, typ broschyrer, interna och externa tidningar, hemsidor, intranätsidor, informations-/internetkiosker med mera.

Följande är tillåtet i Heby kommuns lokaler och verksamheter:

Näringsidkare som hyr lokaler och/eller driver näringsverksamhet på entreprenad i verksamhetens fastigheter får bedriva marknadsföring/ge information på platser och sätt som förvaltningschefen godkänt och som man slutit avtal om. Kommunens övriga verksamheter, verksamheter som får stöd av kommunen, verksamheter som kommunen har avtal med samt verksamheter/organisationer som kommunen bedriver ett nära samarbete med kan få ge information/bedriva marknadsföring på plats, sätt och under en tidsperiod som godkänts av förvaltningschefen. Myndigheter, kommunala och andra offentliga organ kan få ge information som har beröring med Heby kommuns verksamhet på plats, sätt och under en tidsperiod som godkänts av förvaltningschefen.

Oberoende ideella organisationer och intresseföreningar vars syfte eller budskap ligger i linje med Heby kommuns verksamhet kan få ge information/marknadsföra sig på plats, sätt och under en tidsperiod som godkänts av förvaltningschef. Däremot får inga organisationer samla in pengar, sälja lotter (såvida det inte ingår i ett entreprenadavtal) eller dylikt i Heby kommuns lokaler.

FÖRSÄLJNINGSVERKSAMHET

Försäljning till brukare, anhängare och besökare är i princip inte tillåten i Heby kommuns lokaler och verksamheter. Undantagna är entreprenörer och hyresgäster som bedriver en reglerad näringsverksamhet i verksamhetens lokaler – de får bedriva den försäljning man kommit överens om i avtal och kontrakt.

Heby kommuns egna verksamheter kan i undantagsfall bedriva försäljning i begränsad omfattning under förutsättning att:

- försäljningen har ett allmänintresse och ligger inom verksamhetens kompetensområde (kommunallagen)

- försäljningen inte strider mot verksamhetens mål och intentioner

- försäljningen följer gällande regler och lagstiftning

- försäljningen sker utan vinstsyfte och enligt självkostnadsprincipen (kommunallagen)

- inköp av produkter sker enligt den av kommunfullmäktige antagna upphandlingspolicyn

- försäljningsverksamheten inte kan föranleda minsta misstanke om bristande objektivitet, leverantörsberoende, tjänster och gentjänster.

- försäljningen sker i en sådan omfattning att den inte bedöms snedvrída konkurrensen.

- försäljning, i personalrum och liknande, där behållningen går till ideella verksamheter

- (t ex idrottsföreningar och skolklasser), får bedrivas på ett ej påtvingande sätt.

Heby kommuns verksamheter får enligt kommunallagen inte ge sig in på kompetensområden som skall skötas av andra. Det innebär t ex att kommunens egna verksamheter inte kan bedriva ”affärsverksamhet” annat än undantagsfall och i så fall i mycket begränsad omfattning.

Dessa riktlinjer träder i kraft den 30 juni 2009.

Carina Schön
Kommunstyrelsens ordförande

Mattias Åsander
Kommunchef